

PUHE
YLEISVENÄLÄISEN TPKK:n, MOSKOVAN NEUVOSTON
JA AMMATTILIITTOJEN YLEISVENÄLÄISEN
EDUSTAJAKOKOUKSEN YHTEISESSÄ ISTUNNOSSA
TAMMIKUUN 17 p:nä 1919 ¹⁴⁵

(Myrskyisiä suosionosoituksia.) Toverit, sallikaa minun aluksi osoittaa lyhyesti tärkeimmät niistä tosiasioista, joiden kanssa olemme olleet tekemisissä elintarvikepolitiikassamme. Luulen, että nämä lyhyet osoitukset ovat hyödyllisiä, ei ainoastaan siinä mielessä, että osattaisiin antaa oikea arvo sille päätösehdotukselle, jonka esitämme tänään Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean hyväksyttäväksi, vaan ne ovat hyödyllisiä myös koko elintarvikepolitiikkamme käsittämiseksi, sen käsittämiseksi, mikä osa lankeaa nyt, vaikean käänteen alkaessa, järjestyneelle proletariaatille — tälle Neuvosto-Venäjän ja sosialistisen vallankumouksen etujoukolle ja tärkeimmälle tukinojalle.

Toverit, elintarvikepolitiikkaamme luonnehtii kolme tärkeää asiakirjaa, jotka ovat aikajärjestyksessään lueteltuina seuraavat: ensimmäinen on köyhälistökomiteain muodostamisesta annettu säädös; se on toimenpide, joka muodostaa koko elintarvikepolitiikkamme perustan ja on samalla tavattoman tärkeä käännekohta vallankumouksemme kehityksessä ja organisaatiossa. Tämän toimenpiteen ansiosta olemme ylittäneet rajan, joka erottaa porvarillisen vallankumouksen sosialistisesta vallankumouksesta, sillä työväenluokan voitto kaupungeissa ja tehtaiden siirtyminen proletariaatin valtion haltuun eivät olisi yksin riittäneet sosialistisen järjestyksen perustan luomiseen ja lujittamiseen, jos olisimme maaseudulla tukeutuneet koko talonpoikaistoon luomatta siellä itsellemme todella proletaarista tukipohjaa. Lokakuussa meidän oli rajoituttava siihen, että liitimme yhteen proletariaatin ja yleensä koko talonpoikaiston ja

saimme tämän liiton ansiosta mahdollisuuden tehdä pikaisen lopun tilanherrojen maanomistuksesta, pyyhkäistä sen pois maankamaralta. Mutta vasta sitten kun siirryimme järjestämään talonpoikaisköyhälistöä, talonpoikaisproletariaattia ja -puoliproletariaattia, vasta silloin saattoi muodostua pysyvä kaupunkilaisproletariaatin ja maalaisproletariaatin työtätekevien joukkojen liitto. Vasta silloin saatiin sotia kulakistoa ja maaseudun porvaristoa vastaan niin kuin kuuluu. Tämä perustaa luova toimenpide elintarvikepolitiikassamme pysyy edelleenkin koko elintarvikepolitiikkamme perustavimpana tekona.

Toinen, kenties vähemmän merkittävä toimenpide oli edustajiemme osanotolla ja aloitteesta annettu dekreetti osuustoiminnan hyväksikäytöstä. Siinä totesimme, että meidän on käytettävä hyväksi koneistoa, minkä osuustoiminta ja koko kapitalistinen yhteiskunta ovat luoneet ja mikä Venäjällä on ymmärrettävistä syistä ollut heikompi kuin Länsi-Euroopan maissa. Tässä suhteessa olemme tehneet runsaasti virheitä ja jättäneet paljon tekemättä niin maaseudulla kuin kaupungeissakin, vieläpä suurissa proletariaatin keskuksissakin. Tällä alalla on havaittavissa ymmärryksen puutetta, taitamattomuutta, ennakkoluuloisuutta ja perinteitä, jotka vieroittavat meitä osuustoiminnasta. Täysin luonnollista on, että osuustoiminnan johtomiesten keskuudessa on runsaasti ei-proletaarisia aineksia; meidän on taisteltava tätä väkeä vastaan, joka saattaa loikata porvariston puolelle, siis taisteltava vastavallankumouksellisia aineksia ja niiden pyrkimyksiä vastaan, mutta samalla on säilytettävä itse koneisto, osuustoimintakoneisto — sekin on kapitalismin peruja —, miljoonia ihmisiä palveleva jakelukoneisto, jota ilman vähänkin menestyksellinen sosialismin rakentaminen on mahdotonta. Elintarvikeasiain komissariaatti on alkanut ajaa oikeaa politiikkaa, joka kuitenkin on meiltä vielä lopullisesti määrittelemättä, ja ne näkökohdat, jotka esitämme tänään kommunistien ryhmän nimissä Yleisvenäläiselle Toimeenpanevalle Keskuskomitealle, ovat tässä suhteessa jälleen askel eteenpäin ja vaativat osuustoimintakoneiston käyttämistä. On osattava taistella osuustoimintakoneiston huipulla olevia kelvottomia aineksia vastaan — siihen meillä on kylliksi voimaa ja valtaa, koska naurettavaa olisi odottaa tuntuva vastusta, — on osattava taistella ja käytettävä ehdottomasti

hyväksi osuustoimintakoneistoa niin, ettemme hajota voimiamme, että tämä koneisto pysyy eheänä, että kommunistit käyttävät voimansa paitsi poliittiseen, myös organisatoriseen työhön ja käyttävät teknillisesti sitä koneistoa, joka on sopiva sellaiseen työhön, osuustoimintakoneistoa.

Kolmas elintarvikepolitiikkaamme luonnehtiva toimenpide on työväen elintarvikejärjestöjen luominen. Tässä suhteessa, toverit elintarvikealan yöntekijät, teillä on edessänne vastuunalainen tehtävä. Tie, jolle olemme lähteneet, on tie, jota meidän tulee kulkea, ja pyrkikäämme saamaan kaikki komissariaatit lähtemään tälle tielle — tämä on toimenpide, jonka merkitys ei rajoitu elintarvikealalle, vaan jolla on merkitystä koko yhteiskunnan ja koko luokan mitassa. Jotta sosialistinen käänne voisi olla pysyvä, on uuden luokan astuttava johtoon. Tiedämme, että vuoteen 1861¹⁴⁶ Venäjällä olivat hallitsevana esivaltana maaorjanomistaja-tilanherrat. Tiedämme, että sen jälkeen esivaltana hallitsi ylipäänsä porvaristo, varakkaiden kerrostien edustajat. Nyt sosialistinen käänne tulee olemaan pysyvä vain siinä tapauksessa, jos pystymme nostamaan johtoon uuden luokan, proletariaatin, saamaan aikaan sen, että Venäjää hallitsisi proletariaatti. On saatava aikaan se, että tämä hallinta olisi samalla valtionjohtamistaidon opettamista kaikille työtätekeville, ja älköön tämä opetus tapahtuko kirjojen, sanomalehtien, puheiden ja kirjasten avulla, vaan tapahtukoon se käytännössä, jotta jokainen voisi kokeilla, kykeneekö hän siihen.

Toverit, tämä on elintarvikepolitiikkamme tärkein etaappi, josta samalla ilmenee tämän elintarvikepolitiikan itse luonne. On huomautettava, että tässä suhteessa elintarvikealaa hoitavien tovereiden tehtävä on mitä vaikein. Nälänhätä on tietenkin mitä pahin, hirvittävin onnettomuus, ja siinä suhteessa kaikkinaiset puutteellisuudet herättävät joukoissa ymmärrettävää suvaitsemattomuutta, kiukkua ja suuttumusta, sillä tämän onnettomuuden sietäminen on mahdotonta. Niin ikään on ymmärrettävää, että Elintarvikeasiain komissariaatin tehtävä on vaikein. Te, varsinkin ammattiyhdistyksiä edustavat toverit, tiedätte hyvin, miten paljon epäkohtia ja sekasortoisuutta meillä on suurten tuotantolaitosten johdossa, suurten tuotantolaitosten valmistamien tuotteiden tilinpidossa. Ja tämä on kuitenkin monta tuhatta kertaa helpompaa kuin pitää tiliä miljoonien talon-

poikien kokoamista elintarvikkeista. Mutta valitsemisen varaahan ei ole. Maassa on yleensä vähän elintarvikkeita. Niitä ei ole riittävästi voidaksemme ruokkia jokaisen kyläläiseksi.

Mitä merkitsee, kun sanotaan, että joitakin elintarvikkeita on niukalti? Se merkitsee, että jos jakaisimme ne nyt koko väestölle, jos jokainen talonpoika luovuttaisi kaikki tuotteensa, jos kukin supistaisi kulutusta omalta osaltaan hieman alle kylläisyysrajan, koska kaikkia ei voida pitää aivan kylläisinä, jos jokainen talonpoika suostuisi vapaasta tahdostaan pienentämään omalta osaltaan kulutusta hieman alle kylläisyysrajan ja luovuttamaan kaiken muun valtiolle ja jos jakaisimme kaiken tämän oikein, niin joutuisimme olemaan hieman vähemmällä ruoalla näkemättä kuitenkaan nälkää. Mutta selvää on, että tällaista tehtävää, mikäli se asetetaan, ei voida nykyisen rappio-tilamme ja taitamattomuutemme vuoksi ratkaista tavanomaisin keinoin koko valtakunnan mitassa — tätä taitoa opetellaan vasta nyt, aikaisemmin siihen ei ollut tilaisuutta. Kun elintarvikkeita ei riitä, merkitsee se... niin mitä se merkitsee? Se merkitsee, että mikäli sallittaisiin käydä vapaasti kauppaa silloin, kun ei riitä tuotteita, joista riippuu väestön elämä ja kuolema, tuloksena olisi hurja keinottelu, tuloksena olisi tuotteiden hinnan paisuminen sellaiseksi, jota sanotaan monopoli- eli nälkähinnaksi, ja näillä hurjan korkeilla hinnoilla voisivat tyydyttää tarpeensa vain harvalukuiset huippukerrokset, joiden saamat tulot ovat keskinkertaista huomattavasti suuremmat, kun taas väestön valtaosa jäisi nälänhätään. Juuri tätä tietää sellainen tilanne, kun maassa ei ole kylliksi tuotteita, kun maa on nälänhädässä. Ja Venäjä on ollut saarroksissa siitä pitäen, kun imperialistit hyökkäsivät sen kimppuun. Imperialistit eivät voi esittää julkisesti ryöväyssuunnitelmiaan, mutta se ei merkitse, että he olisivat lakanneet sekaantumasta asioihimme, kuten тов. Kamenev aivan oikein huomautti. Me olemme saarrettu maa, linnoitus. Tässä saarretussa linnoituksessa ei voida välttää puutetta, jonka vuoksi Elintarvikeasiain komissariaatin järjestelytehtävät ovat vaikeampia kuin minkään muun komissariaatin.

Sisäisistä vihollisistamme puhuen, meidän vihollisiamme eivät ole nyt niinkään kapitalistit eivätkä tilanherrat — tämän riistäjävähemmistön voittaminen oli helppoa ja se

onkin voitettu —, meidän vihollisiamme ovat keinottelijat ja byrokraatit — keinottelija, jollainen on taipumuksestaan jokainen talonpoika, jolla on mahdollisuus rikastua ja hyötyä kaupungeissa ja eri maaseutupaikkakunnilla vallitsevasta äärimmäisestä puutteesta ja piinallisesta nälänhädästä. Ja te, varsinkin ammattiyhdistyksiä edustavat toverit, tiedätte hyvin, että keinottelupyrkimyksiä, keinottelutendenssiä on havaittavissa myös teollisuuskeskuksissa, kun tuotteita puuttuu, kun niitä on vähän ja jokainen, jonka käsiin tuotteita joutuu, yrittää saada varman tyyssijan ja rikastua. Jos vapaakauppa sallitaan, hinnat paisuvat oitis äärettömän suuriksi, jollaisia laajat väestöjoukot eivät pysty maksamaan.

Toverit, tällainen on siis tilanne ja juuri tästä syystä vähemmän tietoisten joukkojen keskuudessa, joukkojen, jotka ovat liiaksi väsyneet, nälkiintyneet ja nääntyneet, pyritään osoittamaan tai tunnetaan epämääräisesti suuttumusta ja tyytymättömyyttä elintarvikealalla toimivia tovereita kohtaan. Kaikki ne sellaiset ovat väkeä, joka ei osaa ajatella eikä näe nenäänsä pitemmälle, ja heistä tuntuu, että tuotteita voitaisiin kai hankkia. Sellainen henkilö on kuullut, että jossakin siellä on tuotteita, että sieltä niitä on saatu, mutta ei pysty laskemaan, riittääkö niitä 10 miljoonalle ja paljonko sitä varten pitäisi olla. Hän luulee, että elintarvikealalla toimivat toverit ovat hänen tiellään, asettavat hänelle esteitä. Hän ei käsitä, että elintarvikealan työntekijät menettelevät kuin laskelmoiva, ymmärtäväinen isäntä, joka sanoo, että jos ollaan hyvin tiukkoja ja äärimmäisen järjestyneitä, niin parhaassa tapauksessa, parhaassa tapauksessa tullaan toimeen kylläisyysrajaa pienemmällä normilla joutumatta silti nälänhätään. Tällainen on tilanne maassa, jossa meidät on eristetty huomattavimmista ravintoaineista tuottavista keskuksista, Siperiasta, Donetsin alueesta, ja jossa sekä väestö että teollisuus on eristetty nyt poltto- ja raaka-aineista ja kaikista viljavarjoista, joiden puutteessa maan on pakko kokea tavattomia kärsimyksiä.

Elintarvikealan työntekijät menettelevät kuin järkevä isäntä, joka sanoo: on pysyttävä yksimielisinä, vain silloin jaksamme kestää vastustaessamme järjestelmällisesti yksinäistoimintayrityksiä ja halua maksaa mitä vain ja mistään piittaamatta, kunhan vain saisi itsensä kylläiseksi. Kukaan

meistä ei saa ajatella eikä toimia yksikseen ja erillisesti, sillä se merkitsisi tuhoa, vaan meidän tulee taistella sitä pyrkimystä ja niitä tottumuksia vastaan, joita meihin jokaiseen, miljooniin työtätekeviin on jättänyt kapitalistinen yksityisomistuksellinen talous, järjestelmä, joka on ollut työntekoa markkinoita varten: — minä myyn, minä ansaitseen, mitä enemmän minä valmistan, sitä vähemmän tulen näkemään nälkää ja — sitä enemmän tulevat näkemään nälkää toiset. Tämä on yksityisomistuksen jättämä kirottu perintö, joka on pannut joukot näkemään nälkää silloinkin, kun maassa on ollut runsaasti tuotteita, samalla kun mitättöntä vähemmistöä on rikastuttanut niin rikkaus kuin kurjuuskin kansan eläessä hädänalaisuudessa ja tuhoutuessa sodassa. Toverit, näin on siis elintarvikepolitiikkamme laita. Tämä on se taloudellinen laki, joka sanoo: kun tuotteita ei riitä, jokainen askel niin sanotun vapaakaupan suuntaan johtaa hurjaan keinotteluun. Juuri sen vuoksi kaikenlaiset senaiheiset puheet ja kaikenlaiset näiden kannattamisyrietykset ovat mitä vahingollisimpia, ne ovat taantumista, taka-askel siitä sosialistisesta rakennustyöstä, jota Elintarvikeasiain komissariaatti suorittaa uskomattomin vaikeuksin taistellessaan miljoonia keinottelijoita vastaan, jotka meille on jättänyt kapitalismi ja vanha pikkuporvarillinen omistamistottumus: „jokainen huolehtii itsestään, jumala yksin kaikista”, ja jollemme tästä säännöstä selviä, niin sosialismi jää meiltä rakentamatta.

Socialismi voidaan todella rakentaa vain, jos yhdistytään, liitytään mitä läheisimmin yhteen jokapäiväisessä elämässä, sellaisessa arkisessa toiminnassa, missä se on vaikeinta suorittaa: sellaisessa asiassa kuin leipäpalan jaossa silloin, kun leipää ei riitä. Tiedämme, että sitä ei voida tehdä vuodessa, että ihmiset, joille nälänhätä on tuottanut liiankin paljon kärsimyksiä, ovat tavattoman kärsimättömiä ja vaativat meitä poikkeamaan edes aika ajoittain tästä ainoasta oikeasta elintarvikepolitiikasta. Ja meidän onkin täytynyt väliin poiketa, mutta ylipäänsä me emme luovu emmekä poikkea politiikastamme.

Toverit, puoli vuotta sitten, kun elintarvikepula oli pahimmillaan, kun meillä ei ollut mitään varastoissa ja tshekkosllovakit olivat ennättäneet vallata meiltä suuren osan Volgan alueesta, tilanne oli sellainen, että meidän täytyi suostua puoleentoista puutaan¹⁴⁷. Tästä toimenpiteestä

käytiin kovaa kamppailua, siitä käytiin kiivasta kamppailua — kumpikin puoli oli varsin vaikeassa asemassa. Elintarvikealan työntekijät sanoivat: niin, tilanne on vaikea, mutta ei saa antaa sen vaikeutua entisestään. Joskin helpotatte viikoksi muutamien asemaa, niin sen sijaan pahennatte miljoonien asemaa. Toisaalta väitettiin: te vaaditte nälän näännyttämältä ja kiusaamalta kansalta ihanteellista järjestyneisyyttä, vaaditte mahdotonta, teidän pitää helpottaa tilannetta, vaikka se vahingoittaisikin tilapäisesti yleistä politiikkaa. Tämä toimenpide antaa uutta innostusta, ja se on tärkeintä. Juuri tällaisessa asemassa olimme silloin, kun ehdotimme puolitoistapuutalaisuutta. Tällainen oli tilanne yleensä periaatteessa, pohjaltaan; kun se kävi sietämättömäksi, meidän tuli antaa periksi auttaaksemme asiaa edes tilapäisesti, säilyttääksemme innostuksen ja sielunvoimat. Sama tilanne on toistumassa nyt jälleen, olemme käännekohtassa, sillä takana on puoli vuotta helpompaa aikaa ja on alkamassa vaikea vuosipuolisko. Asian havainnollistamiseksi sanon teille, että vuoden 1918 alkupuolella Elintarvikeasiain komissariaatin hankinnat tekivät 28 milj. puutaa, kun taas vuoden jälkipuoliskolla ne tekivät 67 milj. puutaa, t.s. olivat kaksi ja puoli kertaa suuremmat. Asian näin ollen huomaatte selvästi, että vuoden alkupuolisko tietää erikoisen kärkevän ja vaikean puutteen aikaa, kun taas jälkipuoliskolla uusi sato antaa mahdollisuuden nousuun. Nyt, vuonna 1919, voitto, jonka elintarvikejärjestömme saivat etupäässä maaseudun köyhälistökomiteain ja kaupunkien työväen elintarvikevalvonnan ansiosta, on valtava voitto, joka teki mahdolliseksi lisätä hankintojen määrän puolen kolmatta kertaiseksi. Tämä voitto, jonka saavutimme ensimmäisenä toimintavuotenaamme, kun oli rakennettava uusi rakennus, kokeiltava uusia menetelmiä, ei kuitenkaan turvannut eikä voinutkaan turvata elintarvikevarustelua koko vuodeksi, mutta se teki mahdolliseksi puolen vuoden hengähdysketken. Tämä on nyt päättymässä, alkaa toinen, vaikein ja raskain puolivuosi, on tehtävä kaikki auttaaksemme työläisiä, antaaksemme heille mahdollisuuden hieman hengähtää, parantaaksemme heidän asemaansa kaikin mahdollisin keinoin. Ja ymmärrettävää on, että Moskovan Neuvoston puhemiehistö ja sen puheenjohtaja Kamenev ovat erikoisen tarmokkaasti pyrkineet

siihen, että elintarvikepolitiikkamme, tuotteiden jaottelu monopoli- ja ei-monopolituotteisiin, olisi mahdollisimman selvää, minkä ansiosta voisimme toistaiseksi päästä parhaisiin mahdollisiin tuloksiin, että kaupunkien ja teollisuusseutujen työväki tuntisi edes vähäistä lievennystä ja että saataisiin uutta intoa ja tarmoa, jota tarvitaan varsinkin nyt, kun on alkamassa vaikea vuosipuolisko, mutta on myös olemassa merkkejä siitä, että imperialistien leirin voimat ja hyökkäykset meitä vastaan heikkenevät.

Tov. Kamenev ei suinkaan esittänyt täällä vain merkkejä, vaan tosiasioita, jotka todistavat, että kovista koettelemuksista ja Permin seudulla kärsimistämme tappioista huolimatta Punainen Armeija rakentuu kestäväälle perustalle, että se voi voittaa ja voittaakin. Mutta nyt alkanut vuosipuolisko on kaikkein vaikein. Siksi meidän on alun alkaen tehtävä mitä kuuluu ja mitä voidaan tehdä helpotaksemme tilannetta, ajaaksemme selvästi elintarvikepolitiikkaamme. Se on oleellisin tehtävämme. Meidän kommunistien kesken on niin ikään käyty taistelua puolipuutalaisuudesta. Taistelu on ollut muodoltaan väliin hyvinkin kärkevää, mutta sen seurauksena ei ole heikkeneminen, vaan se, että me tarkistamme yhä enemmän politiikkaamme takertuen pikkuseikkoihin, varovasti ja hyökkäillen toisiamme vastaan, mutta päätyen kuitenkin pian ja yksimielisesti hyväksytyyn ratkaisuun, joka tänä vaikeana ajankohtana, juuri kun olemme aloittamassa uutta vaikeaa vuosipuoliskoa, vaatii meitä tekemään kerta toisensa jälkeen tiliä itsellemme, miksi tilanne on muodostunut tällaiseksi, ja joka vaatii vielä ja vielä kerran ryhdistymään, jännittämään kaikki voimat.

Mennyt vuosi oli meille erikoisen vaikea, ja tämä vuosipuolisko on meille vieläkin vaikeampi. Mutta Saksan vallankumouksen, Englannissa ja Ranskassa alkaneen kuohunnan seurauksena jokainen vuosipuolisko vie meitä eteenpäin, lähemmäksi ei ainoastaan Venäjän, vaan myös koko maailman vallankumouksen voittoa. Tällainen on nykyinen tilanne, ja niinpä olemme päättäneet esittää elintarvikepolitiikan periaatteet, jotka pyydämme Yleisvenäläistä Toimeenpanevaa Keskuskomiteaa vahvistamaan, jotta elintarvikealan työntekijät voisivat muovata ne heti vastaavanlaisiksi dekreeteiksi ja me — keskuksen edustajat, kaupunkien ja

teollisuusseutujen työläiset — voisimme toimia kymmenen kertaa tarmokkaammin, sillä vain tämä tarmokkuus takaa meille mahdollisuuden voittoon ja sen, että tehdessämme väsymyksen ja nälänhädän vuoksi tilapäisiä myönnytyksiä pelastamme kommunistisen elintarvikepolitiikkamme peruskohdat ja säilytämme ne järkkymättöminä siihen ajankohtaan saakka, jolloin koittaa kommunismin täydellisen ja yleismaailmallisen voiton hetki. Luen teille kohta kohdalta ehdotuksen, jonka Yleisvenäläisen TpKK:n kommunistiryhmä esittää nyt Yleisvenäläiselle Toimeenpanevalle Keskuskomitealle:

„Yleisvenäläinen TpKK, Ammattiliittojen yleisvenäläinen edustajakokous, Moskovan Neuvosto ja Moskovan kaupungin ammattiyhdistysten tehdaskomiteain ja ammattiliittojen edustajat hyväksyvät yhteisessä istunnossaan alempana osoitetut elintarvikekysymystä koskevat periaatteet ja kehottavat Elintarvikeasiain kansankomissariaattia laatimaan mitä kiireellisimmässä järjestyksessä vastaavat dekreetit pitämällä ohjeenaan näitä periaatteita.

1. Neuvostovalan elintarvikepolitiikka vahvistetaan oikeaksi ja ehdottomaksi ja se merkitsee seuraavaa:

a) tilinpitoa ja valtion suorittamaa luokkaperiaatteen mukaista jakoa;

b) valtion monopolia tärkeimpien ravintoaineiden osalta ja

c) varustelun siirtämistä yksityishenkilöiden käsistä valtion käsiin.

2. Väestön säännöllinen turvaaminen elintarvikkeilla on mahdotonta nykyoloissa, jollei toteuteta jatkuvasti käytännössä jo säädettyä valtion monopolioikeutta tärkeimpien ravintoaineiden osalta (vilja, sokeri, tee, suola) eikä suoriteta joukkomitassa muiden tärkeimpien ravintoainetuotteiden (lihan, merikalojen, hamppu-, auringonkukka- ja pellavansiemenöljyn, eläinrasvojen, paitsi voin, perunoiden) valtionhankintoja kiinteihin hintoihin, jota paitsi mainitut joukkomittaiset kiinteihin hintoihin suoritettavat hankinnat ovat vain alustava toimenpide valtion monopolioikeuden ulottamiseksi näihin tuotteisiin, minkä suorittaminen on Elintarvikeasiain komissariaatin vuorossaoleva tehtävä.

Tässä kohdassa lueteltujen ravintoainetuotteiden, paitsi perunoiden, hankinta ja kuljetus kielletään kaikilta muilta, paitsi valtion elintarvikevarusteluelimiltä. Säädettyihin kiinteihin hintoihin suoritettavaan joukkomittaiseen perunoiden hankintaan oikeutetaan valtioneimien lisäksi myös työväenjärjestöt sekä ammatilliset ja osuustoiminnalliset yhtymät.

3. Väliaikaisesti oikeutetaan työväenjärjestöt ja osuustoiminnalliset yhtymät suorittamaan kaikkien 2. kohdassa mainitsemattomien tuotteiden hankintoja.

4. Paikalliset elintarvikevarusteluelimet määrätään pakollisessa järjestyksessä auttamaan hankintajärjestöjä tämän oikeuden käytössä.”

Toverit, entisten tapojen, entisen valtiolaitoksen kannalta katsoen teitä ehkä kummastuttaa tämä sanonta: „määrätään pakollisessa järjestyksessä” noudattamaan dekreettiä. Ken-

ties sanotte, että onkohan Neuvostotasavallassa asiat niin kehnosti, että Yleisvenäläisen TpKK:n tahdon täyttämiseen täytyy pakottaa. Pakotettava on, toverit, ja parempi on sanoa tämä suoraan kuin pistää päänsä piiloon sipensä alle ja kuvitella, että kaikki on hyvin. Palauttakoot toverit, Yleisvenäläisen TpKK:n edustajat ja Ammattiliittojen yleisvenäläisen edustajakokouksen osanottajat, kunnolleen mieleen, mitä puhutaan heidän omassa keskuudessaan, kuinka hyvin he ovat täyttäneet kaiken, mitä on säädetty jo aikoja sitten oikeasta tilinpidosta elintarvikkeiden osalta ja kaikkien niiden elintarvikkeiden luovuttamisesta valtiolle, joita ei voida jättää vaihdettaviksi tavaroihin, ja kun ei ole vaihdettavaa tavaraa, talonpojat sanovat: ei, Kerenskin rahaa ¹⁴⁸ vastaan emme anna mitään. Jos siis muistatte tämän keskinäisistä läheisistä keskusteluistanne ja katsotte, paljonko keskusvallan määräyksiä teiltä jää täyttämättä, niin silloin sanotte ja myönnätte, että parempi on sanoa totuus, nimittäin että paikalliselimiämme on pakotettava jatkuvasti ja säälimättä. (Suosionosoituksia.) Juuri täällä, missä ovat koolla Yleisvenäläinen TpKK korkeimpana elimenä ja Ammattiliittojen yleisvenäläisen edustajakokouksen elimet, jotka ovat edustettuina lukuisimmin — ja tämä onkin nyt tärkeintä —, juuri täällä näiden arvovaltaisimpien tovereidemme tulee sanoa päättäväisesti ja tehdä sitten tunnetuksi paikkakunnilla, että paikalliselimemme saavat tottua siihen, että meidän on pakotettava niitä noudattamaan johdonmukaisesti keskusvallan politiikkaa. Se on varsin vaikeaa, ja tässä suhteessa on luonnollista, että monet miljoonat ihmiset, jotka ovat tottuneet näkemään keskusvallassa ryöväreitä, tilanherroja, riistäjiä, eivät tietenkään voi luottaa keskusvaltaan, mutta tämä epäluottamus on hälvennettävä, sillä sosialismia ei voida rakentaa, jollei epäluottamusta hälvennetä, koska sosialismin rakentaminen on sentralisoidun talouden, keskuksesta käsin ohjattavan talouden rakentamista, minkä voi suorittaa vain proletariaatti, jota tehdas ja elämä ovat siinä hengessä kasvattaneet, vain proletariaatti pystyy sen tekemään. Nurkkakuntaisuutta, pienomistajan tottumuksia vastaan on vaikea taistella. Tiedämme, ettei niitä voida kerralla poistaa, mutta silti emme väsy koskaan vaatimaan proletariaatin edustajilta, että he kerta toisensa jälkeen osoittaisivat tämän

totuuden ja toimisivat sen mukaisesti käytännössä, sillä muussa tapauksessa sosialismia ei voida rakentaa.

Edelleen neljännessä kohdassa selitetään:

„Näiden tuotteiden kuljetukseen ja markkinointiin myönnetään täysi vapaus. Millään sulkuvartiolla, vartiostoilla tai suojeluelimillä y.m. ei ole oikeutta estää kuljettamasta mainittuja tuotteita vapaasti ja myymästä niitä vapaasti torilla, markkinoilla, kuormasta j.n.e.”

Toverit, tämä kohta on erikoisen tärkeä. Tov. Kamenev on onnistunut esittämään siinä paljon sellaista, mikä meiltä on työn kiireessä jäänyt luonnollisesti tekemättä, sillä Elintarvikeasiain komissariaatti ja muut komissariaattimme joutuvat antamaan päätöksiä toinen toisensa perään, jonka vuoksi paikalliselinten on hyvin vaikea saada selvää tästä kaikesta. Meitä syytetään kiirehtimisestä dekreettien antamisessa, mutta mitä voisimme tehdä, kun imperialismin hyökkäyksen vuoksi täytyy kiirehtiä ja kun meitä pakottaa kiirehtimään ruoska, jota kovempaa on vaikea edes kuvitella, nimittäin viljan ja polttoaineiden puute. Niinpä siis meidän tulee tehdä kaikkemme tehtävienne selittämiseksi, erinäisten virheiden selville saamiseksi, ja sen vuoksi on niin tärkeää rajoitusten tarkka ja selvä määrittely, mikä on nyt saatu aikaan tämän taistelun tuloksena. Jotta saataisiin se aikaan paljon laajemmassa mitassa, meidän täytyy päästä nyt siihen, etteivät mitkään paikalliselimet menettelisi oman päänsä mukaan eivätkä uskaltaisi vedota siihen, että ne muistivat eilisen dekreetin, mutta unohtivat tämän päiväisen, ja että ne tietäisivät ehdottoman tarkasti ja selvästi, mihin tuotteisiin valtiolla on monopolioikeus ja mitä tuotteita voidaan kuljettaa vapaasti ja myydä vapaasti: niitä ovat kaikki muut, paitsi ensimmäisessä ja toisessa kohdassa selvästi luetellut tuotteet. Saatattakoon tämä yleiseen tietoon, tiedottakoot tästä paikkakunnilla ne, jotka ovat nyt lähdössä kotiin, tehkööt he sen, mihin heidän julkinen asemansa heitä velvoittaa, ottakoot mukaansa vastaavat dekreetit, jotka tullaan laatimaan, jotta näitä noudatettaisiin ja toteutettaisiin jääväämättömästi paikkakunnilla, jotta keskuksen päätöksiä todellakin noudatettaisiin ja jottei enää olisi samanlaista epäröintiä kuin aikaisemmin. Ja edelleen neljännen kohdan viimeiset sanat kuuluvat:

„Huomautus. Kananmunien ja voin osalta tämä säädös koskee vain niitä alueita, missä Elintarvikeasiain komissariaatti ei suorita joukkomittassa munien ja voin hankintoja.”

Toverit, luen teille lyhyesti dekreetin muutkin kohdat. Koska minulla ei ole mahdollisuutta pysähtyä tarkastelemaan niitä seikkaperäisemmin enkä näe sitä tarpeelliseksi, sillä minun jälkeeni puhuvat vielä useat, muun muassa asian paremmin tuntevat toverit, niin tähdennän vain sitä, mikä on mielestäni erikoisen tarpeellista. Luen lyhyesti ne peruskohdat, jotka ehdotamme Yleisvenäläisen TPKK:n hyväksyttäväksi, samalla kun kehotamme sitä antamaan Kansankomissaarien Neuvoston sekä Neuvostotasavallan muiden valtaelinten tehtäväksi muovata ne dekreetiksi ja toteuttaa näitä ehdottomasti ja välttämättömästi. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

„5. Hankintojen tehostamiseksi ja erinäisten hankintatehtävien työn parantamiseksi säädetään noudatettavaksi luovutusvelvollisuus- ja hankintaperiaatetta monopolisoimattomien tuotteiden osalta sekä palkkiojärjestelmää niitä osuustoiminnallisia ja muita järjestöjä varten, jotka suorittavat niin monopolisoitujen kuin monopolisoimattomienkin tuotteiden hankintoja valtiolle.

Järjestelytoimenpiteet elintarvikevarusteluelinten uudistamiseksi ja työläisten osallisuuden lisäämiseksi:

a) työläisten käyttäminen laajassa mitassa elintarvikevarustelun inspektointiin ja tämän laajentaminen sen valvonnaksi, miten elintarvikevarusteluelimet noudattavat joulukuun 10 p:n dekreettejä ja miten tapahtuu monopolisoimattomien tuotteiden hankinta;

b) työväen inspektion järjestäminen mitä pikimmin kaikissa paikallisissa elintarvikevarusteluelimissä ja työväen inspektion ulottaminen Elintarvikeasiain komissariaatin osastoja koskevaksi pitäen silmällä päättävää taistelua byrokratismia ja virastovikuttelua vastaan;

c) yhteyksien lujittaminen työväenjärjestöihin — ammattiyhdistyksiin ja työväen osuustoimintajärjestöihin — lujittamalla paikallisia elimiä edellä mainittujen järjestöjen toimihenkilöiden voimia hyväksi käyttäen;

d) työläisten ottaminen harjoittelijoiksi kaikkiin keskus- ja paikalliselimiin ja -laitoksiin elintarvikealan käytännöllisten, vastuunalaisiin virkatoimiin pystyvien työntekijäin valmistamiseksi työläisistä.

6. Koko osuustoimintakoneiston käyttäminen hankinnoissa ja jake-lussa. Valtion varusteluelinten vastuunalaisien edustajien nimittäminen osuustoimintaelimiin osuustoimintajärjestöjen toiminnan valvomiseksi ja saattamiseksi sopuointuun hallituksen elintarvikepolitiikan kanssa.”

Juuri tämä on muuten eräs taisteluase osuustoimintajärjestöjen huippukerrosaineksia vastaan. Mutta on hyvin suuri virhe, hyvin tuhoisaa asialle, jos ylenkatsotaan koko osuustoimintakoneistoa, jos se heitetään ylenkatseellisesti tai ylvästellen syrjään ja sanotaan: me rakennamme itsellemme uuden, meidän on turhaa askarrella sen asian parissa, vain kommunistit saattavat askarrella sen parissa. Valmistakoneistoa pitää käyttää, sosialismia ei voida rakentaa

käyttämättä kapitalismin peruja. On käytettävä kaikkia niitä kulttuuriarvoja, jotka kapitalismi on luonut meitä vastaan. Sosialismin vaikeuksia on juuri se, että sosialismi täytyy rakentaa muiden luomista aineksista, mutta vain siten sosialismi on mahdollinen. Tämän me kaikki tiedämme teoreettisesti ja nyt vuoden kuluttua olemme käytännössä varmistuneet siitä, että sosialismi voidaan rakentaa vain niistä aineksista, mitkä kapitalismi on luonut meitä vastaan, ja että meidän tulee käyttää kaikkea sitä sosialismin rakentamiseksi, sosialismin vakiinnuttamiseksi.

Seuraavassa, seitsemännessä pykälässä sanotaan:

„7. Elintarvikkeiden kuljetuksesta annettujen säädösten noudattamista ja monopolioikeuden ehdotonta soveltamista koskeva valvonta jätetään Elintarvikeasiain komissariaatin järjestämien aseellisten työläiskomennuskuntien tehtäväksi.

Kaikki elintarvikealalla toimineet sulkuvartiostot, Elintarvikeasiain komissariaatin ja kuvernementtien elintarvikekomiteain komennuskuntia lukuun ottamatta, poistetaan heti. Elintarvikeasiain komissariaatin ja kuvernementtien elintarvikekomiteain komennuskunnat poistetaan sikäli, mikäli paikkakunnilla saadaan muodostetuksi vastaavanlaisia työväen inspektointielimiä.”

Toverit, aikani on kulunut loppuun, joten huomautan vain siitä, että näissä viimeisissä pykälissä ilmenee peruskohdiltaan se, mikä muodostaa elintarvikepolitiikkamme ja koko neuvostopolitiikan hengen. Mainitsin jo, että on koitannut vaikea aika, alkanut raskaampi vuosipuolisko, että väliaikaisesta helpotuksesta elintarvikkeiden mielessä on tullut loppu ja on alkanut pahin aika. Joka kerta kun Neuvostovalta joutuu vaikeuksiin sellaisessa tavattoman vaikeassa asiassa kuin on sosialismin rakentaminen, Neuvostovalta tuntee vain yhden keinon niiden voittamiseksi: se vetoaa työläisiin ja kerta kerralta yhä laajempiin työläiskerroksiin. Sanoin jo, että sosialismi voidaan rakentaa vasta silloin, kun entistä suuremmat, kymmenen ja sata kertaa suuremmat joukot ryhtyvät itse rakentamaan valtiota ja luomaan uutta talouselämää. Elintarvikealalla työntekijämme ovat saaneet aikaan sen, että heidän tietojensa mukaan ujestien elintarvikekomiteoissa on jo ainakin kolmannes työläisiä, etupäässä Pietarin, Moskovan, Ivanovo-Voznesenskin työläisiä,— proletaari-armeijamme parhaimmistoa. Se on hyvä, mutta se ei riitä. Niissä täytyy olla kaksi kolmannelta työläisiä — työtä on jatkettava ja jat-

kettava. Tiedätte, että valveutuneimmat työläiskerrokset ovat jo ryhtyneet hoitamaan valtion hallintoa, rakentamaan uutta elämää. Tiedämme, että on mentävä alemmaksi, syvemmälle, vedettävä mukaan rohkeasti uusia kerroksia. Nämä ovat vielä kokemattomia, ne tulevat väistämättömästi tekemään virheitä, mutta sitä emme pelkää. Tiedämme, että siten saadaan uutta työntekijäjoukkoa, että satakertaisena korvauksena on oleva kymmenet nuoret, vereksemmat voimat. Mistään muualta voimia ei ole enää saatavissa. Meidän on kuljettava vain eteenpäin, otettava rohkeasti nuoria työläisiä, asetettava proletariaatin edustajia yhä vastuunalaisempiin toimiin.

Nykyinen elintarvikepula on selitettävissä sillä, että on alkanut vaikeampi vuosipuolisko. Sen selityksenä on myös kulkulaitoksen tila. Mainitsin jo, että vuoden 1918 jälkipuoliskolla hankintamme tekivät 67 $\frac{1}{2}$ miljoonaa puutaa. Mutta näistä 67 $\frac{1}{2}$ miljoonasta puudasta 20 miljoonaa puutaa on jäänyt meiltä kuljettamatta. Viimeaikainen tavattoman vaikea pula Pietarissa johtuu siitä, että viljavaramme ovat Volgan—Bugulman radan varrella eikä niitä voida kuljettaa sieltä. Kulkulaitoksen tila on tavattoman vaikea. Liikkuvan kaluston kuluneisuus on hirvittävä, koska yksikään maa ei ole joutunut niin koviin koettelemuksiin kuin Venäjä, joka lisäksi on niin kovin takapajuinen, ja koska rautatielaitossamme ei ole sellaisia yhteenliittyneitä proletaarijoukkoja. Toverit, käyttäen hyväksi tätä kokoustilaisuutta tahdomme pyytää teitä herättämään joukot tajuamaan sen, että tarvitsemme jatkuvasti uusia työntekijöitä elintarvikevarustelua ja kulkulaitosta varten ja että ne auttaisivat meitä kokemuksellaan. Asettakaa heidät työhön, vaalikaa uusia tulokkaita, niin he saavat aikaan paljon enemmän kuin entiset järjestöt. Kaikki auttamaan elintarvikevarustelua ja kulkulaitosta! Jokainen järjestö, riippumatta siitä, minkä työosaston järjestö se on, punnitkoon vielä kerran voimansa ja sanokoon, onko se antanut kyllin paljon väkeä, onko se tehnyt kaikkensa lähettääkseen komissaareja, niin kuin me olemme niitä lähettäneet armeijaan. Työläiset ovat näännyksissä, koska eivät saa riittävästi elintarvikkeita. On lähetettävä parhaita työntekijöitä, asetettava heidät kaikki vastuunalaisiin toimiin sotilas- ja elintarvikevarusteluimiin ja kulkulaitokseen. Tässä suhteessa voi toimia jokainen, vaikkei olisikaan asiantuntija. Kulkulaitoksessa tarvitaan

toisinaan puoluetoverin apua, sellaisen aatteellisesti valvutuneen proletaarin vaikutusta, jolla on elämäkokemuksista ja joka vaikuttaisi rautatieläisten vähemmän prolettaariin kerroksiin kontrollin ja valvonnan kautta. Toverit, toistan vielä kerran tämän ohjelauseen: „Kaikki auttamaan elintarvikevarustelua ja kulkulaitosta!” Tässä suhteessa on tehtävä samoin kuin teimme armeijan suhteen, jonne lähetettiin poliittisia komissaareja ja jossa olemme saavuttaneet tarkoitusperämme. Olen siinä varmassa uskossa, että tänä ajankohtana, tämän vaikean vuosipuoliskon aikana saamme jälleen voiton nälänhädästä ja rappioutilasta!

*Julkaistu lyhyen selostuksen muodossa
tammikuun 18 p:nä 1919
„Izvestija VTsIK” lehden 12. n:ossa*

*Kokonaisuudessaan julkaistu
ensi kerran v. 1929*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*